

NOVOFER ALAPÍTVÁNY

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

GÁBOR DÉNES KÖZÉPISKOLAI ÖSZTÖNDÍJ 2024

Gábor Dénes Nobel-díjas mérnök, fizikus, társadalmi gondolkodó, a Római Klub alapító tagja emlékére, a NOVOFER Alapítvány a Műszaki Szellemi Alkotásért kuratóriuma pályázatot hirdet

Gábor Dénes Középiskolai Tanulmányi Ösztöndíj 2024 elnyerésére,

OKOS TAKARÉKOS

címmel.

Gábor Dénes mintegy fél évszázada, a Római Klub tagjainak sorában mind nagyobb szenvedéllyel vizsgálta a technológia és az innovációk társadalmi környezetét és hatásait. Ezzel kapcsolatos gondolatait már a Római Klub létrejötte előtt önálló könyvekben is közreadta: a *Találjuk fel a jövőt*, a *Tudományos, műszaki és társadalmi innovációk*, illetve *A Találjuk fel a jövőt* lebilincselő gondolatmenetei alapján éppen a mai horizontunkról fogalmaz meg sok - helytállóan bizonyult - előrejelzést. Ez utóbbi művének 6. fejezetében így fogalmaz: *Képzeld el, hogy a világ népessége addig a pontig növekedik, amilyen túl a föld már nem tudja táplálni...* Nem véletlen, hogy a műszaki fejlődés kínálta lehetőségek mellett komoly (és látható módon sok tekintetben megcáfolhatatlan) jövőképet vázolt fel arról, hogy milyen következményei lehetnek a jelentős mérnöki- és társadalmi innovációnak. Ugyancsak e könyvének a 7. fejezetében ezt írta: *Az iparosodás korszakának embere telhetetlen nyersanyag- és energiafogyasztó.* Kiemelkedő mérnök-fizikusi talentuma széles műveltséggel és felelős társadalmi gondolkodással párosult. Ma is sokan és sokat meríthetnek gondolkodásából, a jövőt vizionáló műveiből.

A Római Klub tevékenysége az elmúlt évtizedekben rendkívül nagy hatást gyakorolt a tudományos életre, valamint a gazdaságpolitikai vélekedésekre és megteremtette a globális dimenziókban való gondolkodás tudományos alapjait. Jelentéseik hasznos kalauzként szolgáltak úgy a kutatás, a tervezés, mint a veszélyek és esélyek racionális és humánus kezelése terén.

Ideai pályázati kiírásunk mindezek tükrében jelenünk két - sajátos kapcsolatban álló és megoldandó – problémájának egyik segítőt, támogató útját helyezi nagytó alá. A két megoldandó probléma: **a föld népességének élelmezése**, valamint **az energia- és nyersanyag igények kielégítése**. Az út, amelyről várjuk a fiatalok leleményes, bátor és jól alátámasztott látomásait és ajánlásait: **a takarékoság**. Hiszen Gábor Dénes közismert mondása szerint: *A jövőt nem lehet megjósolni, de a jövőnket fel lehet találni.*

TÉMACSOPORTOK

Az elmúlt esztendő világpolitikai történései a fiatalabb nemzedékek tagjai számára eddig nem tapasztalt mértékű ár-drágulást, inflációt hozott, valamint rámutatott az energiaellátás érzékenységre, a külső körülményektől való erős energiafüggőségünkre. Hatalmas problémákat okoznak a háborúk-, valamint a klímaváltozás következményei, a szállítási- és ellátási láncok megváltozása, amelyek az alapvető élelmiszerek mellett az ipari gyártási- és termelési folyamatok alapanyagait, továbbá a jelentős mértékű energiahordozókkal nem rendelkező országokban az energiaellátás biztonságát is érinti. Így nagy szükség van az okos takarékosagra, a gazdaságos, energiatakarékos, költséghatékony és ökonomikus tevékenységekre úgy az egyén-, a család szintjén, mint a társadalom különböző rétegeiben.

1. Takarékoság az élelmezésben

Témakörök:

- az élelmezési alapanyagok (gabonák-, zöldség- és gyümölcsfélék, hal- és húsfélék) hatékonyabb feldolgozása;
- az éhségövezetekben élők gazdaságos élelmiszer ellátása;
- az élelmiszerpazarlás csökkentése;
- élelmiszer termelés otthon;
- hatékonyabb sütés-főzés.

2. Takarékos energiafelhasználás

Témakörök

- az utazás-, közlekedés csökkentésének lehetőségei;
- szállítási- és közlekedés energiafelhasználásának csökkentése;
- fűtési energiafelhasználás csökkentése;
- energiatakarékosági lehetőségek a mezőgazdaságban;
- otthoni energiatakarékoság.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

A pályázaton részt vehetnek a határainkon belül, vagy azon kívül élő, magyarul tudó középiskolás tanulók.

A Pályázó hozzájárul ahhoz, hogy a Pályaművet az Alapítvány a későbbiekben ellenszolgáltatás nélkül, digitális vagy nyomtatott formában közzé tegye, vagy a közzétételt partnerei részére engedélyezze.

A Pályázónak nyilatkoznia kell arról, hogy a Pályaműnek ő a szerzője és ez által joga van azt publikálni, publikáltatni, továbbá garantálja a Pályamű eredetiségét. (A felhasznált irodalom, források megjelölése szükséges. A részbeni plagizálás, az MI (AI) közvetlen felhasználása is a pályázó kizárását eredményezheti.)

A jelíges pályázat két részből áll:

1. Adatlap: a Pályázó nevével, születési adataival, elérhetőségével (lakáscím, telefon, e-mail), a felkészítő tanár nevével, a Pályázó iskolájának adataival (iskola neve, címe, igazgató/intézményvezető neve, e-mail címe), valamint a Pályamű azonosítására alkalmas jelíggel és munkacímrel, a választott témakör megjelölésével, a Pályázó aláírásával (a számítógéppel kitöltendő adatlap letölthető a www.gabordenes.hu internet címről).

2. Pályamű:

A pályamű megismertetésére többféle megjelenítési formát is elfogadunk.

A jelíggel és címmel ellátott pályamű egy prezentálásra, bemutatásra alkalmas **képi megjelenítés**, slide-show, videofilm formában, valamint egy rövid (1-2 oldalas) tartalmi összefoglaló.

A PÁLYAMŰ LEHETSÉGES TARTALMA:

A Pályaműben a Pályázónak a megadott két témacsoport valamelyikén belüli **témakörök egyikét** kell – egy-, vagy több megadott feladatmeghatározás figyelembevételével - feldolgozni, értelmezni, tovább gondolni, az újszerű lehetőségekre rámutatni. Természetesen megengedett az ismert alkalmazások újszerű bemutatása is a források megjelölésével.

A pályaműnek szigorúan természettudományos alapokon kell állnia, áltudományos nézetek közlése a dolgot értékelhetlenné teszik.

1. A témaválasztás

A felkínált témacsoportok és az ezeken belül kiválasztható témakörök a jelenkor társadalmi kérdéseinek, illetve mai megjelenési formáinak olyan elemei, amelyek a természettudományok területéről és/vagy életviteli-, viselkedési szemlélettől (olykor társadalomtudományi megközelítést is igénylő, vagy azt elfogadó módon) várnak megoldásokat. A jelenkor középiskolás korosztályának későbbi életrészeit meghatározó technológia váltás időszakát éljük – sok-sok kérdéssel. Ezekből választottunk egy csokrot és ebben szeretnénk megismerni a felkészült és érdeklődő középiskolások tapasztalatait, jövőképet, kreativitásuk megnyilvánulásait.

Ki-ki olyan témakört – és a témakörön belül kérdést, feladatmeghatározást – válasszon, amelyben már a kérdés feltevésekor otthon érzi magát és saját elgondolásai kreatív kifejtésére képes. Kerüljék a csupán meglévő írásos és képi anyagok, értékelések átdolgozásán, vagy csupán egymáshoz illesztésén alapuló munkákat.

2. A lehetséges kivitelezési, megvalósítási formák

A választott témakör és kérdés kidolgozása során többféle megjelenítési megoldás is szóba jöhet. Előnyben részesítjük azokat a megjelenítési formákat, amelyek közérthetően, a laikusok számára is könnyen megérthető módon, reprodukálhatóan és bemutathatóan kezelik a kérdést. A kérdések jellegétől függően ezek lehetnek képek és/vagy mozgóképek szerkesztett megjelenítése, video-klip, animáció, ppt. slide-show, ezek kombinációi.

FORMAI KÖVETELMÉNY:

- Megállapításait foglalja össze egy prezentációban rajzokkal, táblázatokkal, grafikonokkal, ábrákkal színesítve és készítsen hozzá egy képi megjelenítést is. A tartalmi összefoglaló (az írott szöveg) terjedelme ne haladja meg a 2 oldalt. 12 pont nagyságú Times New Roman betűtípussal, 1,5-es sortávolsággal készüljön, az oldalmargók mérete 2 cm legyen.
- A képi megjelenítés során a vetítés, bemutatás hossza ne haladja meg a 5-8 percet.
- A pályázat tartalmazzon előlapot a jelíge és a cím feltüntetésével, tartalomjegyzéket, valamint a felhasznált képek/videó részletek forrását és az irodalom jegyzékét is.
- A jelíge legalább 4 betűből és legalább 3 számból, de legfeljebb 10 karakterből álljon. **A pdf., ppt. és/vagy a képi (JPEG, MPEG, MP4 stb..) file neve a jelíge legyen!**

AZ ELBÍRÁLÁS SZEMPONTJAI:

Az elbírálás során a beérkezett pályamunkákat egy szakértőkből álló munkacsoport dolgozza fel és rendezi sorba annak általa meghatározott értéke szerint. A szakértői javaslatok alapján a beérkezett pályaművek első harmadát a Kuratórium tagjai megismerik, azokról véleményt alkotnak és döntenek az ösztöndíjak odaítéléséről.

Szempontok:

- Az önálló, eredeti gondolatok, javaslatok mértéke, mennyisége.
- A pályamunka kidolgozottsága.
- A választott bemutatási mód célszerűsége a választott kérdéshez illeszkedően.
- A technikai fel-, vagy kidolgozottság.
- Az összefoglalás közérthetősége, a pályamű bemutatásra, vagy előadásra való alkalmassága.
- Előnyben részesül, ha valaki valamilyen saját tudományos elemzést vagy kísérletet mutat be a témában (pl. a mobiltelefonos szenzorjai segítségével), vagy bármilyen más módon számszerű adatokat használ fel.

HATÁRIDŐK:

1. JELENTKEZÉS: A pályázatra való jelentkezés, azaz a pályázati adatlap elküldési/postára adási határideje 2024. március 3. éjfélig.

A pályázati adatlap benyújtási helye és módja:

Az adatlapot **elektronikusan** az alapitvany@novofer.hu e-mail címre várjuk. Az adatlap beérkezéséről visszaigazoló e-mailt küldünk.

2. A PÁLYAMŰ: A pályamű érvényes beérkezési határideje 2024. március 31. éjfélig.

A pályamű benyújtási helye és módja:

A jelígével és címmel azonosított pályaművet csak elektronikus formátumban (PDF file, Powerpoint, JPEG, MPEG) kell megküldeni az alapitvany@novofer.hu e-mail címre. A **file neve a jelige legyen!** Az e-mail tárgyában a jeligét és a dolgozat címét kell feltüntetni.

A készített modellt, kísérletet, vagy eszközt nem kell beküldeni, csak annak (képekkel, vagy videó felvétellel illusztrált) dokumentációját, a kísérlet pdf. formátumú leírásával.

Eredményhirdetésre 2024. június első felében, Gábor Dénes születésének évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen kerül sor.

DÍJAZÁS:

A legjobb pályaművek kidolgozói **minimum 50.000, maximum 250.000 forint** összegű egyszeri **tanulmányi ösztöndíjat** és oklevelet, az OTDT által kiállított „Tehetségútlevelet” kapnak, továbbá a támogatók által felajánlott tárgyjutalmat, szakmai- vagy kulturális programokon való részvételi és táborozási lehetőséget, egyéb fejlesztő csomagot nyerhetnek. (Az ösztöndíjak száma nem limitált, az a színvonalas pályázatok függvénye, azonban a Kuratórium fenntartja a jogot, hogy valamely pályadíj-kategóriát ne adja ki.)

A nyilvános eredményhirdetés alkalmával az erre előzetesen felkért diákok, egy 5-10 perces előadásban az ünnepség keretében bemutathatják pályamunkájukat vagy alkotásukat.

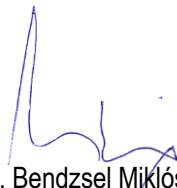
A sikeres Pályázókat a terv szerint a Parlamentben tartandó Gábor Dénes-díj átadási ünnepségre, valamint a Gábor Dénes Szellemi Örökség Program nyilvános rendezvényeire is meghívjuk.

További felvilágosítás:

NOVOFER Alapítvány 1112 Budapest, Hegyalja út 86., E-mail: alapitvany@novofer.hu Tel: +36 1 319-8913 Mobil: +36 30 4848-004

WEB: www.gabordenes.hu

Budapest, 2024. január 31.

Dr. Bendzsel Miklós
a NOVOFER Alapítvány kuratóriumi elnöke